

**Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 54
hallituksen esityksen johdosta laiksi polttoaineverosta ja laiksi
liikevaihtoverolain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunta on 2 päivänä lokakuuta 1981 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 118 laiksi polttoaineverosta ja laiksi liikevaihtoverolain 3 §:n muuttamisesta. Tämän esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt ed. Toiviaisen lakialoitteen n:o 64 laiksi väliaikaisesta polttoaineverosta annetun lain 4 ja 6 §:n muuttamisesta, ed. Impiön ym. toivomusaloitteen n:o 77 dieselöljyn polttoaineveron poistamisesta ammattimaiselta kuorma-autoliikenteeltä, ed. Kauppisen ym. toivomusaloitteen n:o 77 dieselöljyn polttoaineveron poistamisesta ammattimaiselta kuorma-autoliikenteeltä, ed. Kauppisen ym. toivomusaloitteen n:o 93 henkilöautoilla tapahtuvassa linjaliikenteessä käytetyn dieselöljyn polttoaineveron palauttamisesta liikenteenharjoittajille, ed. Mattilan ym. toivomusaloitteen n:o 125 myymäläauton polttoaineen vero-osuuden palauttamisesta yrittäjille ja ed. Raudaskosken ym. toivomusaloitteen n:o 150 maataloustraktoreiden ja niissä käytettävän polttoaineen saattamiseksi verovapaiksi hankintatyössä. Lakialoitteen n:o 64 eduskunta on lähettänyt valiokuntaan 27 päivänä helmikuuta 1981. Toivomusaloitteet n:ot 77, 93, 125 ja 150 eduskunta on lähettänyt valiokuntaan 20 päivänä maaliskuuta 1981.

Polttoaineiden valmisteverotusta koskeva lainsäädäntö uudistettiin vuoden 1981 alussa voimaan tulleella lailla väliaikaisesta polttoaineverosta. Sanotulla lailla toteutetut verovelvollisuutta, veron määräämisen perusteita ja verovelvollisia tuotteita koskevat muutokset on havaittu tarkoituksenmukaisiksi. Tämän vuoksi hallitus ehdottaa, että polttoaineiden valmisteverojärjestelmää jatkettaisiin nykyisessä muodossaan. Polttoaineverosta vapautetut tuotteet tulisi nykyisen käytännön mukaisesti sisällyttää liikevaihtoveron piiriin, minkä vuoksi hallitus ehdottaa myös liikevaihtoverolain 3 §:n muuttamista.

Moottoribensiinin polttoaineveroa ehdotetaan korotettavaksi 3 pennillä, dieselöljyn 2 pennillä ja kevyen polttoöljyn 1 pennillä litralta sekä raskaan polttoöljyn 1 pennillä kilolta. Verollisten tuotteiden luetteloon ehdotetaan lisättäväksi ydinvoima-aine-elementit, jotka tällä hetkellä ovat sekä liikevaihtoverottomia että valmisteverottomia. Ydinvoima-aine-elementtien vero ehdotetaan säädettäväksi 6 %:ksi tullausarvosta. Vero vastaisi tällöin raskaasta polttoöljystä kannettavan polttoaineveron räsitusta. Muilta osin polttoaineverotus ehdotetaan säilytettäväksi nykyisellään. Lait ehdotetaan saatettaviksi voimaan vuoden 1982 alusta.

Lakialoitteeseen n:o 64 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan moottoribensiinin ja dieselöljyn polttoainevero olisi hallituksen ehdottamaa alhaisempi eikä kaupunkikaasusta perittäisi lainkaan polttoaineveroa, minkä lisäksi kokonaan verottomia olisivat polttoaineet silloin, kun niitä käytetään asuinkiinteistöjen lämmitämiseen.

Toivomusaloitteessa n:o 77 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus kiireellisesti ryhtyisi toimenpiteisiin dieselöljyn polttoaineveron poistamiseksi ammattimaiselta kuorma-autoliikenteeltä, jolloin se voisi käyttää polttoaineenaan kevyttä polttoöljyä. Toivomusaloitteessa n:o 93 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin väliaikaisesta polttoaineverosta annetun lain 1 §:n 2 momentin muuttamiseksi siten, että se mahdollistaisi henkilöautoilla tapahtuvan linjaliikenteessä käytetyn dieselöljyn polttoaineveron palauttamisen ko. liikenteenharjoittajille joko kokonaan tai osittain. Toivomusaloitteessa n:o 125 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin haja-asutusalueiden myymäläpalveluiden turvaamiseksi palauttamalla myymäläautojen polttoaineen vero-osuuden yrittäjille. Toivomusaloitteessa

n:o 150 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi kiireellisiin toimenpiteisiin verolainsäädännön uudistamiseksi siten, että maataloustraktori ja siinä käytetty polttoaine tulisi verovapaaksi hankintatyössä 150 m³:iin saakka.

Eduskunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset tarkoituksenmukaisiksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä.

Käsitteliensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 1981

Aian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja J. Laine, jäsenet Hokkanen, Jokela, M. Järvenpää, Koppanen, Linna, Man-

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset muuttamattomina.

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoite n:o 64 hylättäisiin.

Vielä valiokunta ehdottaa,

että toivomusaloitteet n:ot 77, 93, 125 ja 150 hylättäisiin.

ninen, Melin, Mäki-Hakola, Niskanen, Sirén, Sutinen ja Tenhiälä sekä varajäsenet Hautala, Koivisto, Koskenniemi, Muurman, Puolanne, Tuominen ja Uitto.

Vastalause

Hallitus esittää tämän vuoden loppuun saakka voimassa olevaa lakia väliaikaisesta polttoaineverosta sekä siihen liittyvää liikevaihtoverolain 3 §:n muutosta säädettäväksi pysyvästi voimaan. Samalla hallitus esittää eräiden oleellisten verotuskohteiden valmisteveron pennimäärien korottamista ensinmainitun lain 4 §:ssä ja ydinvoima-aine-elementtien sisällyttämistä verollisten tuotteiden luetteloon.

Hallitus perustelee ehdotustaan sillä, että moottoribensiinin, dieselöljyn sekä polttoöljyjen polttoaineveron suhteellinen osuus niiden vähimmäismyyntihinnasta on laskenut. Tämä ei mielestämme ole pätevä perustelu, koska aikaisemmasta prosenttiperusteisesta valmisteverosta luovuttiin juuri siitä syystä, että öljytuotteiden hintojen korotus itsessään on ollut liian nopeaa ja jyrkkää.

Korotusta ei voida perustella enää liikennepoliittisesti eikä energiapoliittisesti, koska vuotuiset ajokilometrimäärät ovat viime aikoina laskeneet ja bensiinin kulutus on vuoden 1975 tasalla, vaikka autokantamme on sen jälkeen kasvanut yli 20 prosenttia. Öljyn kulutus on myöskin laskenut odotettua huomattavasti nopeammin.

Lisäksi me allekirjoittaneet katsomme, että liikenteen verorasitus on jo nyt niin huomattava, että sitä ei ole perusteltua enää nostaa hallituksen esittämällä tavalla. Autoilumenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista on tänä päivänä noin 12 prosenttia, kun esimerkiksi asuminen ovat noin 20 prosenttia. Autoilumenojen osuus on huomattavan korkea, kun otetaan huomioon, että auto on yhä useammalle kansalaiselle työväline ja varsinkin harvaan-

asutuilla alueilla jo pitkien välimatkojen vuoksi suoranainen välttämättömyys. Me allekirjoittaneet katsomme, että verorasitus on suunnattava nykyistä tasaisemmin myös muuhun kulutukseen, jottei asumisen ja liikenteen avulla jouduttaisi kustantamaan suhteettoman suurta osaa yhteiskunnan menoista. Mm. autoverotuksen kokonaisuudistus olisi tässäkin mielessä välttämätön. Tarpeellinen autokanta, sen järkevä uusiutuminen ja tarkoituksenmukainen käyttö harvaanasutussa maassa voidaan turvata toteuttamalla vero-ohjelma, jonka puitteissa autojen ja polttoaineiden reaalihintojen kohoai-

minen voimakkaasti hidastuisi tai mieluiten kokonaan pysähtyisi. Tällaisen pidemmän aikavälin ohjelman laadintaan tulisikin mielestämme ryhtyä välittömästi. Lisäksi hallituksen esitys on vaikutukseltaan inflatorinen, eikä siitäkään syystä siis ole perusteltavissa.

Edellä esittämäämme viitaten ehdotamme kunnioittavasti,

että hallituksen esitykseen sisältyvä toinen lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana ja ensimmäinen lakiehdotus näin kuuluvana:

1.

Laki polttoaineverosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset

1—3 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Veron määräämisen perusteet

4 §

Polttoaineveroa on suoritettava:

1) muusta mottoribensiinistä kuin lentobensiinistä 108,54 penniä litralta;

(2—5 kohdat kuten valiokunnan mietinnössä.)

6) dieselöljystä 65,39 penniä litralta;

7) kevyestä polttoöljystä 7,62 penniä litralta;

8) raskaasta polttoöljystä 5,74 penniä kilolta;

(9—15 kohdat kuten valiokunnan mietinnössä.)

(2 ja 3 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

5 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Verottomuus ja veronalennus

6—10 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Erinäiset säännökset

11—16 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 1981

Ulla Puolanne
Matti Hokkanen

Esko J. Koppanen
Sauli Hautala

Pentti Mäki-Hakola
Pertti Salolainen

